

A LEGMAGYARABB ÜNNEP

A 156 évvel ezelőtt, 1848. márciusában és az azt követő másfél évben történt események nem múltak el nyom nélkül. A tankönyvekben csak "népek tavaszá"-nak nevezett, feszültségekkel teli időszakban a Habsburg Birodalom területén együtt jelentkezett a jobbágyfelszabadítás és a liberális alkotmány igénye. A nagy kérdés az volt: az új, átalakulóban lévő Európában visszanyeri-e függetlenségét a nagy múltú Magyarország? A nemes cél érdekében a márciusi ifjak - Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Irinyi József, Jókai Mór, Degré Alajos, Vidats János - félretéve az óvatoskodást, kezdetben egy maroknyi, tizenöt fős csoporttal, pár óra múltán már húszeszes tömeggel a hátuk mögött utcai tüntetéssel adtak hangot a követeléseknek. Petőfi Sándor naplójában így emlékszik vissza a forradalom kitörésének óráira: "Egyszerre leszakadt az ég a földre, jelenné lett a jövő... A forradalom kitört Olaszországban. Amint nézték a jövőmondók a gyermek Jézust a jászolban, oly lelkesedéssel és áhitattal néztem én ezen új meteort, ezen délifényt, mely születésekor is nagyobb szerű volt minden északi fénynél, s melyről meg volt írva lelkemben, hogy be fogja utazni a világot."

- 1848. március 15-e legmagyarabb ünnepünk, hiszen ekkor ébredt öntudatára a magyarság - ezzel a gondolattal köszöntötte Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter a polgármesteri hivatal előtt megjelent ünneplőket.

- Az azóta eltelt több mint másfél évszázad során évekig nem is ünnepelethetjük ezt a napot. Előfordult, hogy szétoszlatták, vagy összeküvést és a nemzet elárulása vádjával letartóztatták az ünnepségen résztvevőket - idézte fel a múltat. Ez a nap egy új korszak, az európai polgárosodás kezdete volt, amely új dimenziót nyitott a gondolkodásban. Nagyon különbözőek

vagyunk, de egyben közös az örökségünk: a szabadság szeretetében - hangsúlyozta.

Az uniós csatlakozás küszöbén állva azt is megjegyezte: ez az utolsó március 15-e, amikor Magyarország még nem tagja az Európai Uniónak, de a szabadság, amelyet ma ünneplünk, földrészünk, kultúránk oszthatatlan öröksége.

Fülöp Mihály polgármester úgy értékelte: nem véletlenül vált legnagyobb nemzeti ünnepünk március 15-e. A több mint százötven éve történt, egyetemes emberi értékeket megvalósító esemény végső beteljesülése az 1990-es rendszerváltással következett be. Ennek biztosítéka a nemzet akaratán kívül az európai államokkal való közösség lehet.

Osváth Pál Biharkeresztes múltjának kiemelkedő egyénisége. Bár a településen nem töltött túl sok időt, a sárréti falvak korabeli állapotára, lakóinak életére vonatkozó feljegyzései ma már forrásértékűek a néprajzosok, művészettörténészek, földrajzkutatók számára éppúgy, mint az átlagembereknek. A város az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 156. évfordulójának alkalmából koszorúzással, valamint fáklvás felvonulással tisztelgett a '48-as honvédtiszt emléke előtt.

Tóth Anikó

Nem akart vasárnapi festő lenni

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emléke alkalmából Józsa János debreceni képzőművész festményeiből és grafikáiból nyílt kiállítás a Bocskai István Gimnázium aulájában.

Józsa János művészi pályafutása meglehetősen érdekesen indult: a festő saját bevallása szerint hetedik korában az egyik legrosszabb rajzoló volt az osztályban. Aztán egyszer egy rajzórát helyettesítő tanár szabad utat engedett a diákok fantáziájának, és mindenki azt rajzolhatott, amit akart. - Akkor, nem tudom, hogy került oda, ott volt mellettem egy orosz regény borítója. Felvettem a ceruzát, és lerajzoltam - majdnem pontosan sikerült is lemásolnom. A következő rajzórán a tanár "egészen jónak" találta. Utána bementem egy kiállításra a Déri Múzeumba, nézegettem a képeket, köztük gyerekek szakköri rajzait is. Én is beiratkoztam, és fél év alatt olyan változás ment végbe, hogy remek gipszrajzokat, később élő modelleket készítettem - emlékszik vissza.

Innen egyenes út vezetett az elismeréséhez: rajzaival nemcsak országos díjat nyert, hanem bejutott a fővárosi Képzőművészeti Gimnáziumba is. Ezt követően visszakért Debrecenbe és négy éven keresztül reklámgrafikusként

tevékenykedett. Akkoriban dekoratőrnek nevezték ezt a mára magát önálló szakmává kinövő foglalatosságot.

Plakátokat, borítókat, fedőlap-grafikákat készített. Mindeközben festett, 1961-ben már kiállítása volt a Déri Múzeumban. Ettől kezdve hazánkban és külföldön is számos tárlaton vett részt, díjakat nyert.

- Volt egy országos pályázat, Brecht: Kurázi mama című könyvéhez kellett illusztrációt készíteni, és a nyertes alkotás illusztrálhatta a Lipcsei Nemzetközi Kiállításon az egész könyvet. "Alföld" jelíggel neves művészek előtt sikerült megnyernem a pályázatot. Lipcsében a tizenkét fametszetből álló illusztráció végül elzűstérmet lett. Tulajdonképpen innen indult minden: úgy gondoltam, hogy ha nem akarok vasárnapi festő lenni, akkor nekem csak ezzel kell foglalkoznom - meséli. Lassanként, miután sorra kapta a felkéréseket, kialakult benne a szabadúszó művész karaktere. Úgy látja, mióta megszűntették a zsűrizést, mindenki fest, ír, zenél. Ez önmagában nem lenne baj, viszont ezeknek számos szakmai része, tudásigénye, szellemi, fizikai és manuális összetevője van. Egyre kevesebb figyelmet szentelnek az emberek a minőségre. - Ez mind egy szakma. Sokan összetévesztik, hogy vesznek festéket, ott a vászon, és lefestik - ez nem így van. Meg kell tanulni a mozaikot, a grafikát, a technikai dolgokat, mint a festővászon kifeszítését, a mozaikrakást, vagy az üvegfestést. De először is már fiatalon meg kell tanulni rajzolni úgy, hogy minden pozitívában le tudjon rajzolni egy arcot, egy aktot. Emellett zenében és irodalomban is ugyanolyan tájékozottnak kell lenni, hogy az ember érezze, hogy ebben a művészetek világában él - sorolja, mennyi minden szükségeltetik ahhoz, hogy valaki művészi hajlamait igazán kiélhesse. *Tóth Anikó*